

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים ר"ן עג.

לא א מיי פ"ז מהל'
מעשה קדמת הל' ו'
לח ב מיי פ"ז מהל'
מדרס הלכה ג סמג
לאון רמב טו"ע י"ד
סמון רל ע"ה כ"ה
לח ג מיי שם הלכה י'
טו"ע שם ספ"ק
נע'
ב ד ה מיי פ"ד מהלמס'
סוטה הלכה ג:

תוספות

ומנין לבי שמענא הפר
לה. כלו' הפר ותמול
[הפתיח] כשאזכר ממקום
פלוני ואשמענו, והפתיח
מועלת בזה הענין, הלכך
מזוי מני שליח: לבי
שבוע ליפר לה. אחר
שיצוב יפר, ולמה לו
לעשו' שלא בשרידא.
כשאזכר ואלא אשמענו.
ובמיהו (ובי) פריך ליפר לה
איהו, פ"י כשקיע יאמר לו
מדר' שמדורי ומפריס דהא
אוקימנא כ"ח, ומסין
מלודא דלמנא משלמנא
או תחמנא, פ"י כשקיע
יהיה עכ"ז ישמח מלהפר.
והא לא קשי' ליה ליפר מיד
[ואמר] כל מדר' שמדורי
מופרי, דאיכ' למאן שאיני
רוחא לנעל מדר' כי אם
משמע אשכח ואיכ' אכל אי
קשי' הא קשי' יאמר לה כל
מדר' שמדורי [משאשע]
עד שאזכר הי' כן מופרי,
ולמ' לי אפטורוס: אית'
דכל מפר בלא שמייעה.
בעל שמייעה אין מעשה
מעבכת [ו], אכל חרש
שמייעה מעבכת בו, מדר'
[ואמר] כל הראוי
לביה כו' [ושמע] אישה
פרט לאשת חרש. פ"י
הקונ' ומלמא ממעט
אלא חרש [שמעין] לדיעבי
דעלמא מיפר' אע"ג דלא
שמע, וקש' אי' אמאי לא
אייתי רבא גופיה למפסע
בענין דמפר בלא שמייעה
[ישל עב], לכך נראה
לדי' למיורי דשמח חרש
פסיעתא ליה למנא אכל
חרש איבעיל ליה, דהכי
אמר' בפ"ק דקידוש',
ר' אליעזר שחייב בעל
מרה שיפר לשתוי נשוי.
היי' דנאש מלי למיביע:
ואתה דוקא, ואלו ביום
שמע אישה יניח אותה
[במדרג]: למפני שלבה גם
בהברתה, ולא מדלא עוש
מתק המגילה כדאיתא שכן
עשו למכתבה: לא מפני
השם, לא מפני [ועס ו],
שנ' והשקה, מפי' היא,
דמשמע דהשקה אותה ולא
חברתה עמה:

הכא נמי דאמר ליה לני שמענא. דאמר ליה לאפטורופוס כל
נדרים שמדורי אשמי הפר ותמול הפרתה לבי שמענא ואפטורופוס
נמי צהאי ליטנא אמר לה לאשה מופר לך לבי שמע זעליך אכל
אמר לה סתמא כל דלא עדיף אפטורופוס מצעל גופיה וצעל גופיה
צע"י דלימא צדיקא מופר לבי שמענא

כדפרישית לעיל: ופריכי לבי שמע
ליפר לה. דכיון דסוף סוף לא חיילא
הפרה עד ששמע בעל ההיא שעתא
ליפר לה איהו גופיה: סבר דלמא
מטרידנא. ולא אהא זכור להפר נדריה,
והתם במסכת נזיר (ד' י"ג): פריכינן למאי

דמוקמינן התם הא מתניתא כר"א
דאמר שעתא יכול להפר נדרי אשמו
אף על פי שעל חלו למה לי למניין
אפטורופוס ליפר לה איהו שילך
ומשינין סבר דלמא אשתלינא או
תחנא או מטרידנא ההיא שעתא.
ואי' וליפר לה איהו השתא וי"ל דלא
ניחא ליה להפר נדריה שמדורי צעודה
אזלו דלמא נדרה מידי דניחא ליה
דחתקס ציה. מיהו אכתי קשיא ליפר
איהו מהשתא כל נדרים שמדורי משעה
שילך ועד שיצוב נדריה צדיקי עיון,
ולי אפשר דצעל חייש דלמא צעינא
למיהדר צהפרה זו ואי מיפר הוא מן

השתא וכר"א לא מני הדך ציה וכי ממני אפטורופוס כל שעתא
ושעתא צדיה הוא דאי צעי למיהדר צשליחומיה דשליח מני הדך. והך
צעי' אע"ג דלא מפסעא הכא מפסעא מצעין דבסמוך דצעל מיפר
בלא שמייעה וכדאפרש עלה בצ"ד: בעי רמי צר חמא חרש מהו שיפר
לאשמו. חרש המדבר ואינו שומע: משום דבר שמייעה הוא. וכיון
דראוי הוא לשמוע לא מעבכ ציה שמייעה. ומסקינן דצחמא מצעכא צי'
שמייעה מדתניא ושמע אישה פרט לאשת חרש. וכתב הרמב"ן ז"ל
דדוקא חרש משום דלאו צר שמייעה הוא אכל איניש דעלמא דצר

שמייעה הוא לא מעבכא ציה שמייעה דהיי' דליכא למיפסע צעין
חרש משמע דהיי' צר שמייעה לא מעבכא ציה שמייעה ליתא משום
דליכא לדחויי דלמא משום אורחא דמיתלמא נקט
חרש והיי' דצעל דעלמא דאי לא מעבכא ציה לא פסעוה לההיא צעיא
מחך צרייתא אלא ודאי משום דליכא לדחויי
כדדחינן. מיהו אפילו הכי כיון דקאמר רמי צר חמא אשת"ל צעל
מיפר ובלא שמייעה והך שמייעה ומסקינן ליה נמי ארדבי זירא
דאמר כל הראוי לביה כו' איבעיל ראויה וקש' אי' אמאי לא
אייתי רבא גופיה למפסע בענין דמפר בלא שמייעה
[ישל עב], לכך נראה לדי' למיורי דשמח חרש
פסיעתא ליה למנא אכל חרש איבעיל ליה, דהכי
אמר' בפ"ק דקידוש', ר' אליעזר שחייב בעל
מרה שיפר לשתוי נשוי. היי' דנאש מלי למיביע:
ואתה דוקא, ואלו ביום שמע אישה יניח אותה
[במדרג]: למפני שלבה גם בהברתה, ולא מדלא עוש
מתק המגילה כדאיתא שכן עשו למכתבה: לא מפני
השם, לא מפני [ועס ו], שנ' והשקה, מפי' היא,
דמשמע דהשקה אותה ולא חברתה עמה:

מנתי'
הוא נמי דאמר ליה לני שמענא. דאמר ליה לאפטורופוס כל
נדרים שמדורי אשמי הפר ותמול הפרתה לבי שמענא ואפטורופוס
נמי צהאי ליטנא אמר לה לאשה מופר לך לבי שמע זעליך אכל
אמר לה סתמא כל דלא עדיף אפטורופוס מצעל גופיה וצעל גופיה
צע"י דלימא צדיקא מופר לבי שמענא

דאמר ליה. לשליח לבי שמענא לנדרה הפר לה: וקפרינן לני שמע
ליפר לה (א): הוא. הבעל סבר דלמא מיטרידנא: משום דבר
מישמע הוא. וקרינן ציה ושמע אישה וזדהכי מני מיפר: היינו דר'
זירא. דאמר במסכת נמוחות צפ' המנחות והנסכים והכי הוא

הכא נמי דאמר ליה לני שמענא מיפר
לה לבי שמע ליפר לה הוא סבר דלמא
מטרידנא בעי רמי בר חמא חרש מהו
שיפר לאשתו אם תמצא לומר בעל מיפר
בלא שמייעה משום דבר שמישמע הוא
אבל חרש דלאו בר שמישמע הוא היינו
דר' זירא ד' דאמר רבי זירא כל הראוי לביה
אין בילה מעבכת בו וכל שאין ראוי
לביה בילה מעבכת בו או דלמא ושמע
אישה לא מעבכ אמר רבא ת"ש ושמע אישה
פרט לאשת חרש שמע מינה איבעיא להו
בעל מהו שיפר לשתוי נשיו בבת אחת אותה
דוקא או דלאו דוקא אמר רבינא ת"ש ד' אין
משקין שתי סוסות כאחת מפני שלבה גם
בהברתה ר' יהודה אומר ר' לא מן השם הוא
זה אלא משום שנאמר ו' והשקה אותה לבריה:
מתנ'

חרש כל הראוי לשמוע כגון שאינו חרש צדיקה אין שמייעה מעבכת
וצעל מיפר בלא שמייעה ואינו ראויה לשמייעה כגון חרש שמייעה
מעבכת בו ולא מני מיפר: או דלמא ושמע אישה לא
מעבכ: כלל: צבת אחת. דציבור אחד: דוקא. יניח אותה
ולא שמייעה צבת אחת: שמייעה כחמה. צמי כסות: ששכח
גם בחצירתה. הואיל ויש (ב) לי חצרתה (א) אחרת מה צבך לא
אשתה אני: והשקה לנדה. דוהשקה דוקא משמע אחת ולא צ':
מתנ'

שמייעה הוא לא מעבכא ציה שמייעה דהיי' דליכא למיפסע צעין
חרש משמע דהיי' צר שמייעה לא מעבכא ציה שמייעה ליתא משום
דליכא לדחויי דלמא משום אורחא דמיתלמא נקט
חרש והיי' דצעל דעלמא דאי לא מעבכא ציה לא פסעוה לההיא צעיא
מחך צרייתא אלא ודאי משום דליכא לדחויי
כדדחינן. מיהו אפילו הכי כיון דקאמר רמי צר חמא אשת"ל צעל
מיפר ובלא שמייעה והך שמייעה ומסקינן ליה נמי ארדבי זירא
דאמר כל הראוי לביה כו' איבעיל ראויה וקש' אי' אמאי לא
אייתי רבא גופיה למפסע בענין דמפר בלא שמייעה
[ישל עב], לכך נראה לדי' למיורי דשמח חרש
פסיעתא ליה למנא אכל חרש איבעיל ליה, דהכי
אמר' בפ"ק דקידוש', ר' אליעזר שחייב בעל
מרה שיפר לשתוי נשוי. היי' דנאש מלי למיביע:
ואתה דוקא, ואלו ביום שמע אישה יניח אותה
[במדרג]: למפני שלבה גם בהברתה, ולא מדלא עוש
מתק המגילה כדאיתא שכן עשו למכתבה: לא מפני
השם, לא מפני [ועס ו], שנ' והשקה, מפי' היא,
דמשמע דהשקה אותה ולא חברתה עמה:

מנתי'
הוא נמי דאמר ליה לני שמענא. דאמר ליה לאפטורופוס כל
נדרים שמדורי אשמי הפר ותמול הפרתה לבי שמענא ואפטורופוס
נמי צהאי ליטנא אמר לה לאשה מופר לך לבי שמע זעליך אכל
אמר לה סתמא כל דלא עדיף אפטורופוס מצעל גופיה וצעל גופיה
צע"י דלימא צדיקא מופר לבי שמענא

(א) צ"ב פא: מות יח:
נמוח יח: אק: קדושין כה.
יניחתי קד: חולין סג: ניה
סו: (ג) סוטה ה. [ומן]
דנעיס פ"א ח' תוספתא
סוטה פ"א א [צמנ']
דנעיס פ"א הכי אשתא רבי
יהודה אומר וכו' אלא משום
שנאמר והקריב אותה הכהן
במדרג כ"י פט"ו אמת הוא
מקריב ואין מקריב שמיס
ע"כ וכן איתא צמנ'
דסוטה פ"א דע דרמב"ס
פ"ד מהל' סוטה כב
שנאמר והעמיד אותה הכהן
ועל כרחק טעות נפל בספר
הרמב"ס כ"י לא נמלא ספק
זה וי"ל והקריב אותה
הכהן (ד' ו) [ז"ל אומרנ].

תורה אור השלם

1. והשקה את האשה
את מי המקרים המקריבים
וקראו בה הימים
המקריבים לקריב:
במדבר ה כד:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וקפרינן וכו'
ליפר לה הוא דצעל ומשני
סבר כ"ל והד"ס: (ב) ד"ה
שליח וכו' ויש לה חצרתה
וכו' אשתה אני:

גליון הש"ס

צב' שנאמר והשקה
אותה. ע' סוטה דף ה.
ובצ"ש שם ד"ה אשתה:

פירוש הרא"ש

דאמר ליה לני שמענא
הפר לה. כלומר הפר לה
וכשאזכר ואשמע נדריה
תמול הפתיח למפרע: לבי
שבוע ליפר לה. אחר
שלאו הפרה מועלת עד
שישמע נדריה למה ל'ל'
לאפטורופוס שיפר לה
מחילה לכשישמע הבעל יפר
לה: סבר דלמא בשרידא.
שמה כשאשמע נדרה אהיה
טורח ויעבור הייס ואלו
אפר לה: חרש מהו שיפר
לאשתו. נהרש דקרא קאי
שמדבר ואינו שומע דמתני'
ואני כהנא כל אשעת
ואכלא לא יתמא פיו אכל
חרש דכענן צמניה לא מני
מפקע נדר לדורייתא ואלו
שדתי כסומה: כל הראוי
לביה אין בילה מעבכת
בו בו. צפ' המנחות
והנסכים (דף קא): מן
הדטור מנחה של ס"א
שערוניס ונבלל בשני בלס

לפי שאין נבלל ככלי אחד ויפה ופריך והתן אם לא בלל כשר ומשני ר' זירא דלאוי לביה ציה
מיימי רבא הך צרייתא נעיס צעיא קמייתא דמי צר תמא דדוקא אשת חרש מעט קרא דלאו צר שמייעה הוא משום
דליכא לדחויי דלמא משום אורחא דמיתלמא נקט. הא דמתני' ואלו ביום שמע אישה יניח אותה ולא חצרתה
אין משקין ב' סוסות כאחת. מנין צדיקינן להשקות ביה? נשים סוסות להשקות ביה? נשים סוסות להשקות ביה?
אותה והרשין ולא אותה ומכרתה ולימא פלוגתא דמנתי' היא:

מוסף רש"י

לא כו' להביא. והיי' כו' כמיהא מנחה מן הקטניות דליהי' כלום, שכל צדקה שהיא להביא, יש עיוב צעקיר בהנאמו
להביא צדקו ענין שוה המכוב ולא בענין אחר, אכל מנחת האמורות צדקה מלוה, כגון תוספת צדקה, צללה במנחה.
יש להביא אכל גילה המכוב לשמוע עליו לנעב, ויש שאין מעבינין (שבת פ"ב ב"ב פ"א). מפני שלבה גם בהברית. שמה
האמת עומדת על צדיקה והיא מודה לומר עמלה אני, ומכרתה שהיא עמלה ורואה את זו שהיא מודה וקובלת את נוסחה
ולנה מתגבר עליה לעשות כמו זו ואינה מודה (סוטה ט"ז). לא מן השם הוא זה. לא זהו העטם שאמרת, העטם העיקר
הנאמר בצדק (שם).